

Titel: Anonymous og dens politiske cyberangreb i retfærdighedens navn

1. Baggrund og genstandsfelt

Vores tid er præget af politiske magtkampe som også foregår omkring internettet - herunder kampe om adgang til information, informationsfrihed og internettets frihed. Der er samfundsdebat om tendenser som: Whistleblower-skandaler, overvågninger, censurlove og copyright mm. Disse er dybest set også kampe om staters roller i nutidens samfund. I denne kontekst agerer Anonymous som internettets suveræne vogter.

Anonymous og forskning: Den eneste længerevarende forskning om Anonymous er foretaget af Professor Gabrielle Coleman, der med antropologiske briller og feltundersøgelse har forsket i Anonymous. Coleman, lægger ikke skjul på sin fascination af fænomenet. Herunder anser Coleman Anonymous som vogter for vores frihedsrettigheder. Coleman pointerer, at det til tider har været et meget frustrerende og vanskeligt studie at besvare hvilken type af fænomen Anonymous er. Coleman argumenterer for at Anonymous er et komplekst, fragmenteret og mangetydigt fænomen.

Anonymous og medier: Det internationalt anerkendte Times Magazine, der hvert år kårer en top 100 liste over verdens mest indflydelsesrige aktører og personer, har i sammenligning med stater og myndigheder indtaget en anderledes, nuanceret og overvejende positiv position overfor Anonymous. Times Magazine har bæret Anonymous med en titel som en af verdens mest magtfulde 10 aktører. Times Magazine udvælger på basis af et motto om: "*They entertain us, lead us, challenge us. Time honors the icons who are defining the world in 2012*". Således optræder Anonymous på top 100 listen i 2012. Begrundelsen er Anonymous' evne til at chokere med humor, dels dens evne til at fungere uden en leder samt manglende respekt for autoriteter. Sidst men ikke mindst betegnes Anonymous som internettets hive mind, som betegner en gruppe hjerne med næsten totalt manglende individuel identitet.

Jeg vil tilstræbe at reducere Anonymous kompleksitet ved brug af en metafor: Bevægelsen kan ses som en massiv og omfattende bisværme. Honningbier vedtager beslutninger kollektivt og demokratisk. Hvert år er de truet med liv og død når de skal vælge et nyt hjem. Når de bevæger sig ud på en rejse frem til målet, igangsætter de en proces der rummer: At finde facts kollektivt, energisk debat, og konsensus etablering. Således kan antallet af bier stige og variere under sværmen, men kendetegnene er dynamik, kollektiv visdom, og effektiv handling. Bierne har friheden til at vælge til eller fra, men logikken er at kollektiv beslutningsproces er mere intelligent end det mest intelligente individ i kollektivet. Denne metafor jeg har lånt fra Thomas Seeley i bogen "*Honeybee Democracy*" illustrerer dybest set hvordan Anonymous er og hvordan den fungerer. Den giver også et billede af logikken i deres kollektive beslutningsprocesser om mål for cyberangreb, samt hvordan aktiviteter udføres på frivillig basis. Al aktivitet hviler på

medlemmernes egen samvittighed og gøres genstand for debat og afstemning. Således deltager nogle i angreb på USA's senats hjemmesider når den vedtager love der indskrænker frihed på internettet. Andre finder det mere relevant at angribe den egyptiske regerings hjemmesider grundet undertrykkelse i løbet af det arabiske forår. Andre vælger at hjælpe voldtægts ofre ved at rekonstruere bevismateriale imod gerningsmændene. Endelig er der nogen der alene finder det interessant at chokere andre med en chokhumor.

2. Eksisterende forskning om sociale protestbevægelser og Anonymous

Forskning i traditionelle sociale bevægelser: Tenderer til først og fremmest at være baseret på face to face relationer med printede materialer for at rekruttere, overtale og udfordre andre der ikke er med i netværket. (Nash 2010: 124)

Forskning i nyere sociale protestbevægelser: Førende forskere på området med sociale protestbevægelser Della Porta og Sidney Tarrow (2005) argumenterer for, at verden i dag bevidner en ”ny cyklus af protester” der udgør en ny bølge af formation, vækst, og udvidelse af socialbevægelsesaktiviteter.

Der findes ingen forskning der går i dybden og i bredden om Anonymous med denne teoretiske ramme. Dette tomrum af sociologisk viden vil nærværende speciale derfor udfylde. Specialet vil lægge sig i forlængelse af Ulrich Beck's betragtning. Beck påpeger at vi ikke kun misforstår nutidig politisk aktivisme, når vi tænker det ud fra et traditionelt og snævert politologisk præget input paradigme men, at vi også misforstår de magtkampe der udkæmpes, og som har enorme konsekvenser for verden.

Anonymous hylder og opbygger fællesskaber centreret omkring anonymitet, der er funderet på internettet, og som bruger cyberangreb som våben i dens politiske kamp imod uretfærdigheder.

3. Fokus på den danske del af Anonymous

Min forforståelse af Anonymous er at det er en transnational protestbevægelse, der er unik i nogle af dens aspekter. Det interessante er hvordan brugen af ny medieret teknologi og særligt internettet spiller en afgørende rolle der muliggør politisk aktivisme på tværs af nationale grænser, etniciteter, aldre og køn . Det unikke ved dette forhold er at disse mennesker er fremmede overfor hinanden. Således er der tale om en transnational hacktivism, hvor anonyme individer sætter deres frihed på spil når de angriber og nedlægger regeringer og myndigheders hjemmesider, for at synliggøre deres kampe for retfærdighed.

Trods forfølgelser og arrestationer af medlemmer i USA og England, er fænomenet i vækst både på international plan men også i Danmark. Medlemmerne i Danmark arrangerede en demonstration, som led i den verdensomspændende demonstration bevægelsen lavede under navnet ”Million mask

march 5. november 2013. Denne demonstration blev gennemført i over 30 lande, og flere hundrede byer.

1) Specialet tilbyder som det første af sin art sociologisk viden om Anonymous' danske medlemmer

Efter succes med deres første demonstration i København der blev udråbt som en sejr og historisk, er de danske medlemmer allerede begyndt at arrangere nye demonstrationer den 1.Maj 2014 og den 5.November 2014. Bevægelsen er i vækst i Danmark.

2) Det foreslåede speciale giver også mulighed for, at Danmark bringer sig i spidsen af dette forskningsområde internationalt set

Forskningen internationalt vil uden tvivl vokse i takt med, at bevægelsen vokser internationalt. Det antages at der kan være markante forskelle i motivation, og bevæggrunde blandt Anonymous medlemmer i forskellige lande. Eksempelvis har USA og England som samfund større fald i social kapital end Danmark. Specialets fokus vil være på den danske afdeling af Anonymous.

4. Faglig legitimitet

1) Der er en udbredt enighed i mainstream deltagelsesstudier om at social kapital og medborgerlig engagement og deltagelse i vestlige demokratier har været vedvarende og fast dalende over en længere periode" (Bang 2009).

2) En udbredt position i sociologisk forskning kritiserer internettet, med støtte fra medierapporter, der fra tid til anden benytter sig af akademiske undersøgelser. Denne position hævder at internettets udbredelse fører til social isolation og et sammenbrud på social kommunikation og familieliv. Endvidere hævdes det at, idet ansigtsløse individer praktiserer tilfældig social omgang, samtidig med at de afstår fra ansigt til ansigt interaktion i sociale miljøer, er det sociale liv truet af internettets udbredelse (Castells 2001: 113).

I modsætning til denne position abonnerer specialet på Manuel Castells position og betragter derfor internettet som det stof vores tilværelse er gjort af, idet internettet evner at bære information ud til enhver form for menneskelig aktivitet (ibid:9ff).

5. Forskningsspørgsmål

Hvordan mobiliserer Anonymous fremmede mennesker over cyberspace med fokus på Danmark og hvordan fungerer en transnational social protestbevægelse, selvom man fysisk ikke mødes med hinanden?

Delmål: At tilvejebringe sociologisk viden for at imødekomme det behov som almindelige mennesker, akademiske miljøer, mediekredse, politikere og myndigheder står overfor. Det

presserende spørgsmål: Hvordan skal man forholde sig til et internationalt og nationalt voksende

anonymt fællesskab, der samles under navnet Anonymous, og som udfører cyberangreb for at synliggøre kampe for retfærdighed?

Delmål: At tilvejebringe viden om hvilke muligheder internettet indeholder for mobilisering af mennesker. Endvidere dannelse af fællesskaber med politisk potentiale i den vestlige verden, der af mange forskere karakteriseres som fyldt med politisk apati og afpolitiserede befolkningsgrupper. Obamas valgkampagne mobiliserede på en uforventet måde millioner via sociale medier og frivillige, som overrumplede al politologisk forskning. Denne forskning antager konventionelt og forudfattet at masserne lider af politisk apati (Bang 2009:2).

Interessant er det at Obamas valgkampagne eksperter og rådgivere var bekymrede for om Anonymous ville reagere imod og udføre cyberangreb (Coleman 2013).

Af disse grunde vil specialet tilstræbe at belyse en voksende bevægelse med sociologisk viden.

6. Data kilder og metoder

Kvalitative metoder: Kvalitative metoder muliggør at afdække nuancerne ved og konteksten for Anonymous medlemmernes oplevelser. Den kvalitative metodes styrker benyttes således at de danske Anonymous medlemmers oplevelser kontekstualiseres. De søges forstået som noget unikt. De beskrives og analyseres som en totalitet. (Karpatschhof i Brinkmann og Tanggård 2010: 418)

Interviews: Af ovenævnte grunde vil jeg først benytte mig af dybdeinterview med 10 medlemmer af Anonymous fra Danmark. Eftersom den bedste adgang til informanternes livsverden er interviews (Kvale 1997:63). Et typisk studenterprojekt vil have 3-5 informanter og nogle gange mindre. Ideelt set bør man interviewe indtil man når til et mætningspunkt. (Brinkmann og Tanggård 2010:32ff) Med afsæt i min erfaring fra min Bacheloropgave om bevægelsen vil jeg vurdere at mætningspunktet opnås ved ca.10 informanter. Jeg vil trække på gatekeepere og tillid opbygget fra mit bachelorprojekt om Anonymous. Derudover vil jeg trække på kontakter og forbindelser til ledende medlemmer jeg opnåede fra bevægelsens første demonstration i Danmark d.5.November 2013. Jeg udførte deltagende observation i denne, hvor jeg både fik skrevet feltnoter og fik lavet to vellykkede interviews. Jeg vil kritisk reflektere over om hvem mine gatekeepere baner vejen til jeg får mulighed for at interviewe. Interviewene vil være semistrukturerede med plads til at informanten kommer på banen. Der vil også være forudbestemte spørgsmål der er opdelt efter kategorier, og som målrettes efter besvarelsen af mit forskningsspørgsmål.

Virtuelt feltarbejde: Derudover vil jeg supplere med virtuelt feltarbejde for at lokalisere de usynlige og uomtalte relationer og drivkræfter i det sociale felt. Denne viden kan lægge udtalt i feltet, og betegnes som tavs viden (Hastrup 2005: 26). Anonymous møder og interaktioner foregår over internettet. Dels foregår det via Facebook hvor man kommunikerer budskaber om sagsforhold man finder uretfærdige, dels foregår det via chatrum der kaldes IRC hvor man diskuterer hacking

operationer. Dette vil rejse nogle etiske problemstillinger som jeg vil vende tilbage til efter næste supplerende metodiske tilgang hvilket er dokumentanalyse.

Dokumentanalyse: Jeg vil supplere interviewmetoden og feltarbejdet med dokumentanalyse af et velvalgt dokument, fordi det er hensigtsmæssig af to årsager: 1) Det kan bidrage med data til analyser, hvis man vil belyse en historisk udvikling hvilket har min interesse når jeg kigger på mobilisering og udvikling af en protestbevægelse, hvilket sker over tid. 2) Dokumentet kan også belyse rationaler og begivenhedsforløb som interviewpersoner ikke altid kan forventes at huske eller gengive præcist (Lynggård i Brinkmann og Tanggård 2010:140). Dette oplevede jeg i et interview med en hacker fra Anonymous, der var bedre til at hacke end at formulere sig om, hvad de gør, og hvordan de gør. Anonymous har på en hjemmeside, der tilhører et fragment af bevægelsen der kalder sig Voxannon, offentliggjort dokumentet ”The declaration of the independence of Cyberspace ”. Anonymous formulerer her sin utopiske vision for, hvordan internettet bør indrettes ud fra en særlig frihedsforståelse. Dokumentet rummer temaer som: Ejendomsret, copyright, suverænitet, kulturpolitik, krop vs. bevidsthed, egalitære vs. dominans baserede relationer hvor det førstnævnte foretrækkes. Internettet beskrives som helligt og naturskabt og må derfor ikke underlægges regeringers forsøg på indskrænkning og beherskelse. Dokumentet vækker associationer til grundlæggelsen af stater, der stifter deres egen suveræne entitet på deres selverklærede domæne. Dette indholdsrige dokument inviterer til sociologiske refleksioner. Der er to gode grunde til valget af netop dette dokument i mit projekt: 1) Meningen og sproget i dokumentet fremstår meget klart og velskrevet (ibid:148ff). 2) Dokumentet kan kategoriseres som et sekundært dokument, fordi det er en hensigtserklæring og rummer en politisk ideologi. Derfor tjener analysen af det mit forskningsspørgsmål (ibid:139ff).

7. Etik

Jeg vil ikke deltage i cyberangreb der udgør bevægelsens største og mest anvendte våben i dens protester selvom det giver unik adgang til akkumulering af følelsen af fællesskab der opleves under disse angreb. Det skyldes at jeg er imod at skade andres ejendom. Hvis der opstår konflikter mellem mikroetiske og makroetiske værdier, vil jeg lade de mikroetiske hensyn overtrumfe de makroetiske. Jeg betragter det som mit primære forskningsmæssige ansvar at sørge for at mine informanter ikke lider skade af min forskning. Dette skal forstås i lyset af at bevægelsen er forfulgt og dens medlemmer arresteres i forskellige lande i forbindelse med udførte cyberangreb (Fog i Brinkmann og Tanggård 2010:440).

8. Målgruppe, forventede publikationer og formidling

Specialet har tre overordnede målgrupper:

- 1) Den ene er danske politikere, praktikere og interessegrupper generelt. Her tænkes på aktører der har faglig og politisk interesse omkring adgang til information og reguleringer på internettet, såvel som befolkningsgruppers politiske deltagelse, og interessenter i politiske protestbevægelser. Dermed vil undersøgelsen medvirke til at sikre at beslutninger der træffes på dette område kan træffes på et kvalificeret vidensgrundlag. Dette kan nuancere policymakers syn på ”de efter sigende” politisk apatiske samfundsmasser.
- 2) Derudover vil specialet være af interesse for forskere, såvel dansk som internationalt set, da det skriver sig ind i den akademiske debat om demokratiets kritiske tilstand. Carleheden fremhæver at Baumans samtidsdiagnose er dybere end tilsvarende samtidige sociologer, men at Bauman risikerer at skabe afmagt og håbløshed med hans dystopiske samtidsdiagnose (Carleheden, i Bauman and Stillborn Democracy). Desuden er der debatten om ”demokratiets krise” der begrundes med at der har været en konstant og stigende tilbagegang i den politiske deltagelse og engagement i politiske partier i Vesten i de seneste årtier (Nash 2010). Kan vi jf. min metafor om bier lære af biernes kollektive visdom og effektive beslutningsprocesser? Kan vi lære noget af Anonymous vægtning af radikal demokrati i det hele taget? Specialet rummer potentialet for kreativt bidrag til debatten om demokratiets tilstand og hvordan man kan tænke ud af boksen i studiet af den politiske apati hos befolkninger i den vestlige verden.
- 3) Studiet af Anonymous har fokus på en gruppe af borgere, der ikke føler sig repræsenteret i det politiske system, hvorfor deres ønsker og problemer ellers ikke når frem til en bredere offentlighed og beslutningstagere. Dette studie kan også åbne op for muligheder for borgere med andre politiske værdier og præferencer end Anonymous og der som Anonymous medlemmer føler sig som de oversete 99%. Sidstnævnte er et kendt slogan fra Occupy-Walstreet protesterne. Dermed kan marginaliserede og politisk ikke-repræsenterede samfundsgrupper, muligvis inspireres af dette speciale om Anonymous heriblandt hvordan de organiserer sig og kommer til orde på et nationalt og transnationalt niveau. Af disse grunde kan konklusionerne fra mit speciale bruges i en videre undersøgelse der har form af ph.d. og der graver et spadestik dybere i en mere snævert fokuseret side afhængig af erkendelsesinteresser. Sluttelig vil jeg fremhæve at der er indgået en forhåndsgodkendt aftale med redaktøren af Dansk Sociologi, om at dele af undersøgelsen kan publiceres i tidsskriftet efter nærmere aftale.

9. Litteraturliste til speciale om Anonymous

- Bang, P. Henrik. (2009). *“Yes We Can- Identity politics and projects politics for a late-modern world”* København
- Beck, Ulrich (2006). *Magt og Modmagt*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Blaikie, Norman (2010). *Designing Social Research*. Cambridge: Polity Press.

Brinkmann, Sven og Tanggaard Lene. (2010). *Kvalitative Metoder*. København: Hans Reitzels Forlag.

Castells, Manuel (2003). *Internet Galaksen*. Viborg: Nørhaven Book.

Coleman, Gabriella (2012). *Our Weirdness is Free, The Logic of Anonymous- online army, agent of chaos, and seeker of justice*.

Coleman, Gabriella (2013) *Coding Freedom- The Ethics and Aesthetics of Hacking*. New Jersey: Princeton University Press.

Gotved, Stine (1999). *Cybersociology - Det samme på en anden måde*. København

Leacy, Steven (2010). *"Hackers the heroes of the computer revolution"*. California :O`reilly

Nash, Kate (2010) *Contemporary political sociology*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Seeley Thomas (2010). *Honeybee Democracy*. Princeton: Princeton University Press

Zygmunt, Bauman (2003). *Frihed*. København: Hans Reitzels forlag.

10. Arbejdsplads og faciliteter for specialeskrivning

Jeg har indgået en aftale med inspektøren på CSS om adgang til en særlig arbejdsplads for speciale skrivende studerende. Derudover vil jeg også benytte mig af andre faciliteter på CSS der kan give mig en variation af miljøer og stemninger under projektets forløb, hvor der både vil være behov for individuel fordybelse men også sparring med andre engagerede studerende.

11. Tidsplan for specialets udarbejdelse

- **Januar 2013:** Review af litteratur der findes omkring mit genstandsfelt.
--**Milepæl: 25. januar:** Foreligger der resumeer til læste tekster. Detaljeret research design, der udvikles parallelt med review vedtages. Kontrolleres med Blaikies checkliste.
- **Februar 2013:** Semistruktureret interviewguide og informeret samtykke udvikles i første uge. Deltagerobservation og feltarbejde igangsættes i de internetforums som bevægelsens medlemmer findes i. Feltnoter laves ifølge et stringent system. Løbende evaluering af noter. Kontaktetablering og interviewaftaler laves med 10 informanter.
--**Milepæl: 25. februar:** Interviewene gennemførte, større mængde feltnoter nedskrevet, transskription godt i gang og laves løbende.
- **Marts 2014:** Transskription af alle interview gennemføres. Data kodning færdiggøres. Dokumentanalyse af ” The declaration of independence of Cyberspace” foretages. Virtuel feltarbejde og noter fortsætter løbende- (jeg er kun en museklikks afstand fra feltet).
-- **Milepæl: 25. marts:** Analyse af interviewene, analyse af dokument og analyse af feltarbejdet afsluttes med konklusioner.

- **April-Juli:** Intensiv skriveproces. Udfordringen om teoretisk og empirisk sammenkobling arbejdes der løbende med. Diskussionen afsluttes med hvilken konklusion på forskningsspørgsmålet, teorien og empirien muliggør.
--Milepæl: 5. august 2014: Specialet afleveres.
- **August 2014:** Specialet forsvares.
- **September:** Specialet revurderes efter forsvar og redigeres. Redigeret version klargøres til offentliggørelse på sociologiske hjemmesider og Braintrust. Udvalgte dele af specialet sendes til Dansk Sociologi efter korrespondance med redaktør og dennes vurdering af hvad der er mest aktuelt som vidensbidrag.
--Milepæl 10. september: Specialet klar til levering og offentliggørelse efter forsvar 1. september.